

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын 2009-жылга акчакредит саясаты жөнүндө билдирүүсү

Улуттук банк Башкармасынын
2008-жылдын 17-декабрындагы №47/1
токтому менен кабыл алынган

2007-жылы башталып, инфляциянын өөрчүшүнө алып келген, тышкы баалардык таасирлери 2008-жылы да орун алып турган. Баалардын таасирине жооп катары акчакредит саясатынын катуулатылышы Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан көрүлгөн чаралар менен айкалышта инфляциянын арымын басаңдатууга тиешелүү таасирин тийгизген. 2008-жылдын 3-чейреги үчүн инфляция боюнча алынган маалыматтар, анын өткөн жылдардагы орточо деңгээлине кайтып, чегинүүсүн тастыктап жаткандыгына карабастан, анын туруктуулугу жетишиле элек. Дүйнөлүк айрым алдыңкы өлкөлөрдүн экономикаларынын рецессия фазасына өтүшү менен Кыргыз Республикасынын соода боюнча өнөктөш өлкөлөрүн кошо алганда, көпчүлүк өлкөлөрдө экономикалык өсүш арымынын күтүлүп жаткан түшүүсү биздин өлкөнүн экономикасынын өсүш арымына да, албетте таасирин тийгизет.

Ушуга байланыштуу инфляция арымын басаңдатуу жана узак мөөнөткө туруктуу экономикалык өсүштүн негизги шарттарынын бири катары, баалардын жалпы деңгээлинин туруктуулугун колдоп туруу 2009-жылга карата акчакредит саясатынын негизиги милдети болуп калат.

Инфляцияны 15 пайыздан төмөн деңгээлге басаңдатуу (2009-жылдын декабры 2008-жылдын декабрына карата) 2009-жылга акчакредит саясатынын сандык критерийи болуп саналат.

Улуттук банк негизги максатка жетишүү үчүн зарыл болгон жана болжолдонуп жаткан экономикалык өсүшкө жетишүүгө өбөлгө түзгөн көлөмдөгү акча массасын сунуштоону камсыз кылуу ниетинде акча кредит саясатынын инструменттерин (каражаттарын) пайдаланууну улантат.

Ликвиддүүлүктү тескөө, негизинен, мамлекеттик баалуу кагаздар менен операцияларды жүзөгө ашыруу аркылуу аткарылат. Улуттук банктын портфелиндеги жүгүртүлбөгөн мамлекеттик карыздык баалуу кагаздарды рынокто жүгүртүлүп жаткан инструменттерге конвертирлөөнү аяктоо боюнча Өкмөт менен биргелешип жүргүзүлгөн иш, Улуттук банкка акчакредит саясатынын пайыздык каналын өнүктүрүү мүмкүнчүлүгүн арттырууга түрткү берет. Ведомстволор аралык координациялык кеңештин ишинин чегинде жүзөгө ашырылган акчакредит жана бюджеттик-салык саясатынын, ликвиддүүлүктү жөнгө салуу жана баалуу кагаздарды чыгаруу маселелери боюнча макулдашылган чаралар, мамлекеттик баалуу кагаздар рыногун кеңейтүүгө өбөлгө түзөт. Алмашуу курсу саясаты мурдагыдай эле, өлкө тандап алган өзгөрүлмөлүү алмашуу курсу режимине ылайык жүргүзүлөт. Улуттук банктын интервенциялары сомдун алмашуу курсунун өзгөрүп туруусун басаңдатууга багытталат. Валюта рыногун өнүктүрүүгө дем берүү максатында Улуттук банк 2008-жылы башталган, банктар аралык валюта рыногунда операциялар жүргүзүлүүчү валюталык активдердин түрлөрүн диверсификациялоону улантат.

Акчакредит саясатын иштеп чыгуунун жана жүзөгө ашыруунун натыйжалуулугун арттыруу үчүн Улуттук банк белгилүү өлчөмдөгү ресурстарды прикладдык экономикалык изилдөөлөрдү жүргүзүүгө багыттайт. Ресурстар

ошондой эле, Улуттук банктын акчакредит саясатын натыйжалуу жүзөгө ашырууну жана акчакредиттик операцияларды жүргүзүүнү камсыз кылган инфраструктураны чыңдоо мүмкүнчүлүгүнө түрткү берүү максатында, тоорук аянттарын, депозитарийди, баалуу кагаздар менен операциялар боюнча эсептешүүлөр системасын жана төлөм системасын модернизациялоого багытталат.

Республиканын экономикасы эпкиндерге дуушарланууда. Дүйнөлүк рыноктордо түптөлгөн жагдайлардын олуттуу өзгөрүүсү, тарифтердин жана товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө административдик жол менен белгиленген баалардын жогорулоосу шартында, ошондой эле макроэкономикалык көрсөткүчтөр боюнча расмий божомол маалыматтары, анын ичинде республикалык бюджет боюнча маалыматтар кайрадан карала турган болсо, акча-кредит саясатынын максаттуу көрсөткүчтөрү да өзгөртүлүшү ыктымал.